EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2016 06 10
COM(2016) 395 final

2016/0184 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šiuo pasiūlymu siūloma pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 6 dalį priimti Tarybos sprendimą dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvenciją (JTBKKK), sudarymo Europos Sąjungos vardu.

2015 m. lapkričio 30 d. – gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-oje JTBKKK šalių konferencijoje (COP 21) priimtas susitarimo dėl pasaulinio atsako į klimato kaitos keliamą grėsmę stiprinimo tekstas. Susitarimas įsigalios 30-ą dieną nuo dienos, kai bent 55 Konvencijos šalys, kuriose išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis sudaro bent apie 55 proc. viso pasaulyje išmetamo kiekio, bus deponavusios savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus.

Komisija komunikate, kuriame ji įvertino Paryžiaus susitarimo poveikį[1], teigė, kad šį susitarimą pasirašyti ir ratifikuoti reikėtų kuo greičiau. Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino Komisijos komunikatą ir pabrėžė, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės turi turėti galimybę ratifikuoti Paryžiaus susitarimą kuo skubiau ir pakankamai laiku, kad būtų susitarimo Šalimis nuo jo įsigaliojimo dienos[2]. Pirmasis žingsnis buvo susitarimo pasirašymas per 2016 m. balandžio 22 d. Niujorke įvykusią aukšto lygio pasirašymo ceremoniją, kai Susitarimą pasirašė Komisija ir Taryba Europos Sąjungos vardu, o visos 28 valstybės narės savo vardu.

Paryžiaus susitarimas – visam pasauliui labai svarbus žingsnis stiprinant visuotinius kolektyvinius veiksmus ir spartinant visuotinį perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir klimato kaitai atsparios visuomenės. Juo bus pakeista 1997 m. Kioto protokole numatyta sistema, pagal kurią prisiimti įsipareigojimai iki 2020 m. pabaigos. Po 2020 m. minėti įsipareigojimai nebebus vykdomi.

Paryžiaus susitarimas teikia galimybių pertvarkyti ekonomiką, sukurti darbo vietų ir paskatinti ekonomikos augimą. Be to, jis yra esminis elementas įgyvendinant ne tik platesnius darnaus vystymosi tikslus, bet ir tokius ES prioritetus kaip investicijos, konkurencingumas, žiedinė ekonomika, moksliniai tyrimai, inovacijos ir energetikos pertvarka.

Paryžiaus susitarime nustatytas kokybinis ilgalaikis išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslas, kuris atitinka siekį užtikrinti, kad pasaulio temperatūra padidėtų gerokai mažiau nei 2 °C, ir toliau siekti, kad ji nebūtų didesnė kaip 1,5 °C. Kad pasiektų šį tikslą, vėliau Šalys parengs nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, apie juos praneš ir juos įgyvendins. Nuo 2023 m. Šalys, remdamosi naujausiais moksliniais tyrimais ir ligtoliniais įgyvendinimo duomenimis, kas 5 metus atliks visuotinį padėties įvertinimą: bus įvertinta pažanga ir svarstomi išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir paramos teikimo klausimai.

Prieš COP 21 JTBKKK šalys pateikė į susitarimą įtrauktinus numatomus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės pirmosios iš didžiųjų ekonomiškai reikšmingų šalių 2015 m. kovo 6 d. pateikė savo numatomus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, parengtus pagal

[1] COM(2016) 110, 2016 m. kovo 2 d.

[2] 2016 m. kovo 18 d. Europos Vadovų Tarybos išvados.

2014 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtą 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją[3] ir Europos Komisijos klimato kaitos švelninimo pasaulyje po 2020 m. planą[4]. ES yra išsikėlusi plataus užmojo visiems ekonomikos sektoriams taikomą tikslą – iki 2030 m. bent 40 proc. sumažinti išmetamą ŠESD kiekį.

Savo tikslą bent 40 proc. sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ES jau pradėjo įgyvendinti. 2015 m. liepos 15 d. Komisija priėmė Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, pasiūlymą ekonomiškai efektyviai dar labiau sumažinti sektoriuose, kuriems taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), išmetamą ŠESD kiekį ir paskatinti investicijas į mažo anglies dioksido kiekio technologijas. Tuo pasiūlymu siekiama pirmiau minėtą tikslą įgyvendinti tuose sektoriuose, kuriems taikoma ES ATLPS.

Europos Sąjunga ir jos valstybės narės išreiškė ketinimą veiksmų pagal Paryžiaus susitarimą imtis išvien[5] – tai nurodyta Paryžiaus susitarimo 4 straipsnyje. Taigi pagal to straipsnio 18 dalį Sąjunga ir jos valstybės narės yra kartu atsakingos už tai, kad būtų parengti numatomi pasiekti paskesni nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai, apie juos būtų pranešta ir jie būtų vykdomi, taip pat už tai, kad pagal to straipsnio 2 dalį būtų įgyvendinamos nacionalinės švelninimo priemonės, kuriomis siekiama nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų tikslų.

Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 16 dalyje reikalaujama Sekretoriatą informuoti apie ketinimą veikti išvien, įskaitant apie kiekvienai Šaliai atitinkamu laikotarpiu priskirtą ŠESD kiekį. Atitinkamas Sąjungai priskirtas ŠESD kiekis apima ŠESD, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB. Atitinkami valstybėms narėms priskirti ŠESD kiekiai ir žemės naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo ir miškininkystės sektorių teršalų įtraukimas į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją bus nustatyti netrukus priimsimais teisės aktais.

Norvegija ir Islandija pareiškė norą prisijungti prie Sąjungos ir jos valstybių narių bendrų veiksmų. Galimo Norvegijos ir Islandijos dalyvavimo sąlygos bus nustatytos pridedamuose teisės aktuose. Šiuo pasiūlymu nedaroma jokio poveikio Norvegijos ir Islandijos dalyvavimui bendruose veiksmuose.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

2016 m. kovo 2 d. Komisijos komunikate „Po Paryžiaus konferencijos. Paryžiaus susitarimo poveikio vertinimas“ pabrėžiama, kad norint visuotinio perėjimo prie švarios energetikos būtina kitaip investuoti ir taikyti paskatas visose politikos srityse. Vienas iš pagrindinių Sąjungos prioritetų – sukurti atsparią energetikos sąjungą, kad būtų galima piliečiams tiekti patikimą, tvarią, konkurencingą ir įperkamą energiją. Tam reikia toliau vykdyti plataus užmojo klimato politiką ir vystyti kitus energetikos sąjungos aspektus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

ES 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje nustatytas visiems ekonomikos sektoriams taikomas plataus užmojo tikslas iki 2030 m. ES bent 40 proc. sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, taip pat bent 27 proc. energijos gaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių ir energijos

[3] 2014 m. spalio 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvados.
[4] COM(2015) 81, 2015 m. vasario 25 d.
[5] 2015 m. rugsėjo 18 d. Tarybos išvados.

suvartoti bent 27 proc. mažiau[6]. Tolesnis prioritetinis žingsnis po Paryžiaus susitarimo priėmimo yra 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos įgyvendinimas. Dar šiemet Komisija pasiūlys ES energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos reglamentavimo sistemos pakeitimų, taip pat ir naują energijos rinkos modelį.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Pasiūlymas teikiamas pagal SESV 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 6 dalimi. SESV 218 straipsnyje nustatyta derybų dėl Europos Sąjungos susitarimų su trečiosiomis šalimis arba tarptautinėmis organizacijomis ir šių susitarimų sudarymo tvarka. Visų pirma jo 6 dalyje numatyta, kad Taryba, remdamasi Komisijos, kaip derybininkės, pasiūlymu, priima sprendimą, kuriuo įgaliojama sudaryti susitarimą Europos Sąjungos vardu.

Pagal SESV 191 straipsnį ir 192 straipsnio 1 dalį Europos Sąjunga padeda siekti, be kita ko, šių tikslų: išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę; remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovai su klimato kaita.

Sąjungoje yra priimta teisės aktų, kuriais įgyvendinami šie tikslai ir kurie turės būti persvarstyti siekiant įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, ir tai galima padaryti tik Sąjungos teisės aktais.

[6] Energijos vartojimo efektyvumo tikslas bus peržiūrėtas iki 2020 m. tikintis, kad ES galbūt galėtų jį padidinti iki 30 proc.

2016/0184 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punktu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą,

kadangi:

(1) 2015 m. lapkričio 30 d. – gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-oje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) šalių konferencijoje priimtas susitarimo dėl pasaulinio atsako į klimato kaitos keliamą grėsmę stiprinimo tekstas;

(2) laikantis 2016 m. balandžio 11 d. Tarybos sprendimo (ES) 2016/590[7], Paryžiaus susitarimas pasirašytas 2016 m. balandžio 22 d.;

(3) Paryžiaus susitarimas įsigalios trisdešimtą dieną nuo dienos, kai bent 55 JTBKKK šalys, kuriose bendras išmetamas ŠESD kiekis sudaro bent apie 55 % viso išmetamo šių dujų kiekio, bus deponavusios savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus. JTBKKK šalys taip pat yra Sąjunga ir jos valstybės narės. 2016 m. kovo 18 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės turi sudaryti Paryžiaus susitarimą kuo skubiau ir pakankamai laiku, kad būtų susitarimo Šalimis nuo jo įsigaliojimo dienos;

(4) Paryžiaus susitarimu pakeičiama 1997 m. Kioto protokole numatyta sistema;

(5) Paryžiaus susitarime, be kita ko, nustatytas ilgalaikis tikslas, atitinkantis siekį užtikrinti, kad pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau siekti, kad ji nebūtų didesnė kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Kad pasiektų šį tikslą, vėliau Šalys parengs nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, apie juos praneš ir juos vykdys;

(6) Paryžiaus susitarime numatyta, kad nuo 2023 m. Šalys, remdamosi naujausiais moksliniais tyrimais ir ligtoliniais įgyvendinimo duomenimis, kas 5 metus atliks visuotinį padėties įvertinimą: bus įvertinta pažanga ir svarstomi išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir paramos teikimo klausimai; paskui kiekviena Šalis turi įsipareigoti siekti didesnės pažangos, nei numatyta pagal tuo metu galiojančius jos įpareigojančius veiksmus, taip, kad tai būtų didžiausias jos įmanomas užmojis;

[7] OL L 103, 2016 4 19, p. 1.

(7) privalomas tikslas iki 2030 m. bent 40 proc. sumažinti išmetamų ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m., patvirtintas 2014 m. spalio 23–24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos[8]. 2015 m. kovo 4 d. Tarybos susitikime toks Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimas oficialiai patvirtintas kaip jų numatomas nacionaliniu lygmeniu nustatytas įpareigojantis veiksmas ir pateiktas JTBKKK sekretoriatui 2015 m. kovo 6 d.[9];

(8) komunikate, pridedamame prie pasiūlymo Sąjungai pasirašyti Paryžiaus susitarimą[10], pabrėžiama, kad norint visuotinio perėjimo prie švarios energetikos būtina kitaip investuoti ir taikyti paskatas visose politikos srityse. Vienas iš pagrindinių Sąjungos prioritetų – sukurti atsparią energetikos sąjungą, kad būtų galima piliečiams tiekti patikimą, tvarią, konkurencingą ir įperkamą energiją. Tam reikia toliau vykdyti plataus užmojo klimato politiką ir vystyti kitus energetikos sąjungos aspektus[11];

(9) 2015 m. rugsėjo 18 d. išvadose Taryba patvirtino, kad Sąjunga ir jos valstybės narės ketina veiksmų pagal Paryžiaus susitarimą imtis išvien, ir palankiai įvertino Norvegijos ir Islandijos ketinimą prisijungti prie šių bendrų veiksmų;

(10) kai ateis laikas, bus priimtas susitarimas dėl Sąjungos ir jos valstybių narių bendrų veiksmų ir jame bus atitinkamai priskirtas Sąjungai pagal Direktyvą 2003/87/EB tenkantis ŠESD kiekis ir valstybėms narėms tenkantys ŠESD kiekiai;

(11) Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 16 dalyje reikalaujama Sekretoriatą informuoti apie ketinimą veikti išvien, įskaitant apie kiekvienai Šaliai atitinkamu laikotarpiu priskirtą ŠESD kiekį;

(12) Paryžiaus susitarimas atitinka Sutarties 191 straipsnyje nurodytus Sąjungos aplinkos apsaugos tikslus, t. y. išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, saugoti žmonių sveikatą ir remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovai su klimato kaita;

(13) todėl Paryžiaus susitarimas turėtų būti sudarytas Sąjungos vardu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinamas pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją 2015 m. gruodžio 12 d. priimtas Paryžiaus susitarimas.

Paryžiaus susitarimo tekstas pateikiamas šio sprendimo I priede.

Sąjungos vardu taip pat patvirtinama II priede pridedama kompetencijos deklaracija.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas paskiria asmenį (-is), įgaliotą (-us) Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Sąjungos vardu deponuoti Paryžiaus susitarimo 20 straipsnio 1 dalyje numatytą ratifikavimo dokumentą ir kompetencijos deklaraciją.

---

8 EUCO 169/14.

9 http://www4.unfccc.int/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx

10 COM(2016) 110, 2016 m. kovo 2 d.

11 COM(2015) 80, 2015 m. vasario 25 d.

3 straipsnis

1. Sąjungos ratifikavimo dokumentas deponuojamas depozitarui.

Valstybės narės stengiasi imtis būtinų veiksmų siekdamos savo dokumentus deponuoti vienu metu su Sąjunga.

2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie savo sprendimus ratifikuoti Paryžiaus susitarimą arba pagal aplinkybes apie tikėtiną visų būtinų procedūrų užbaigimo datą.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas